Ord Mod Ords generalforsamling d. 30. april 2024
Formandsberetning v. Marianne Stidsen

Indledning
Må jeg først have lov at sige jer alle sammen tak for det arbejde, vi sammen har ydet i løbet af det seneste år. Jeg tror, at få andre foreninger har opnået så meget på så kort tid, som vi har.

Men vi har også en stor og meget vigtig sag at kæmpe for, nemlig at retssikkerheden kommer tilbage i retssystemet, når det gælder de § 216-sager, som bliver kørt efter samtykkelovens indførelse i Danmark – på trods af, at en overvældende majoritet blandt juridiske eksperter eksplicit frarådede det. Netop med henvisning til, at retssikkerheden for de anklagede og tiltalte ville komme i fare med dette begreb, fordi man herved slækkede på grundfæstede retsprincipper som: ”lighed for loven”, ”bevisbyrden påhviler altid anklagemyndigheden” og ”uskyldig indtil det modsatte er bevist, hinsides enhver rimelig tvivl”. I stedet foreslog Straffelovrådet at basere lovgivningen på begrebet frivillighed, hvilket vi i foreningen støtter op om. Umiddelbart kan begreberne samtykke og frivillighed lyde omtrent ens. Juridisk set er der imidlertid en verden til forskel, fordi det ene er en uklar og svævende påbudsbestemmelse, det andet en klar og let forståelig forbudsbestemmelse, i tråd med andre bestemmelser i straffeloven.

Grunden til, at dette skred har kunnet lade sig gøre, er, at samtykkeloven – med forsvarsadvokat Julie Stages ord – i sin nuværende udformning er ”et ideologisk projekt”. Noget af det absolut farligste, der kan ske i forhold til retssystemet, hvad enten det er drenge og mænd, eller piger og kvinder – eller for den sags skyld alle mulige andre befolkningsgrupper – det går ud over. For så ophører det civiliserede, retfærdige retssystem ganske enkelt med at fungere. Alt kan ske, og folk kan blive anklaget og dømt fuldstændig vilkårligt, blot fordi nogen lige her og nu føler, at det skal de. Sådan som vi kender fra de gamle klansamfund og fra de totalitære stater i moderne tid, som vi frie, civiliserede demokratier helst skulle distancere os fra.

At få fornuften og retfærdigheden – og i det hele taget de civiliserede tilstande – tilbage i retssystemet, er altså det vores foreningsarbejde grundlæggende går ud på og har gået ud på, siden foreningens stiftelse d. 11. april sidste år.

De mål vi har nået
Som det fremgik af vores nytårsbrev, blev 2023 året, hvor samtykkeloven blev mødt med direkte organiseret og dedikeret modstand. Det skete i høj grad takket være Ord Mod Ords arbejde.

Befolkningsgruppen, der rammes af samtykkeloven, som – med Straffelovrådets ord tenderer mod ”at kriminaliseret en seksuel adfærd, som af mange vil blive anset som naturlig og sædvanlig” – behøver nu ikke længere at sidde stigmatiseret og alene tilbage med bøjet hoved, når de er blevet ramt af en ord-mod-ord-sag, hvis præmis, procedure og dom de ikke kan forholde sig til. Med denne grundsten sat findes der et organiseret fællesskab, som danner en fælles front i kampen for genopretning af civiliserede retstilstande, når det gælder disse sager.

Blandt de helt konkrete og mærkbare resultater i det forgangne års løb kan nævnes:

- Deltagelse i offentlige debatter og debatarrangementer med oplysning og kritisk vinkel på samtykkeloven og dens effekt ude i virkelighedens verden, baseret på den førstehåndsviden foreningen specifikt har med konkrete sager ført i samtykkelovens regi – både i forhold til sigtelse, tiltale, efterforskning, varetægtsfængsling, retsprocedure, dom og afsoning. Senest har nuværende medlem af Folketinget for De Konservative Dina Myrup Raabjerg, produktionsleder Elsa Søby samt undertegnede skrevet en kronik i Politiken under overskriften ”Samtykkelovens effekter bør undersøges nærmere”; en kronik, som Rigsadvokaten svarede på – dog uden at gå nærmere ind i nogle de konkrete eksempler, som kronikken nævnte. Det mener vi godt kan ses som et udtryk for, at han mangler svar på dem.

- Udgivelsen i september 2023 af bogen *Med lov skal land nedbrydes*, der gennemgår 10 konkrete § 216-sager kørt efter samtykkelovens vedtagelse, og hvor der ifølge bogens påstand er begået justitsmord i samtykkelovgivningens og kulturændringens navn, er en anden milepæl. Skønt bogen formelt set er skrevet af undertegnede, er den i realiteten et resultat af hele foreningens samlede arbejde. Ja, den kunne slet ikke være blevet til uden foreningen! Bogen, der næste år forhåbentlig vil blive fulgt op af en 2’er med nye samtykkesager, har især pga. sit udgangspunkt i den konkrete virkelighed og de konkrete sager, formået at gøre stort indtryk, og har uden tvivl været medvirkende til, at den offentlige debat om samtykkeloven her mere end tre år efter dens indførelse stadig tager til; noget, der på ingen måde synes at stilne af.

- Synliggørelse af foreningens arbejde på de digitale og sociale medier. Først og fremmest er det ved hjælp af omfattende indsats fra flere af foreningens egne medlemmer lykkedes at skabe en både saglig, informativ og æstetisk stilfuld hjemmeside, hvis design og tone går igen i flere nye tiltag på de sociale medier – fx en planlagt kampagne med små opslag, der skal spredes ud på forskellige digitale platforme og være med til at give foreningen den samme horisontale volumen og gennemslagskraft, som den allerede har opnået analogt og vertikalt. Hertil kommer en TikTok-kampagne, finansieret af foreningens medlemmers egne lommer, på baggrund af foreningens arbejde og bogen *Med lov skal land nedbrydes* (hvis omslag i øvrigt også er komponeret med foreningens grafiske profil for øje af foreningens faste dygtige web-designer). Kampagnen blev bygget op af kommunikationsbureauet Optimum og nåede ud til flere tusind mennesker. Ikke mindst til et yngre publikum.

- Påvirkning af det politiske niveau på Christiansborg. Flere gange har såvel foreningens formand, som medlemmer af foreningen deltaget i møder med politikere, som kan se, at

vedtagelsen af samtykkeloven skete på et til dels uoplyst grundlag, der mørklagde de betydelige problemer med retssikkerheden, som loven ville komme til at skabe. Foreløbig har dette været medvirkende til, at Dansk Folkepartis retsordfører Mette Thiesen indkaldte Justitsministeren til samråd om loven i november 2023. Samrådet førte til, at det blev besluttet, at Retsudvalget skulle arrangere en høring om samtykkeloven, hvor man kunne gå mere i dybden med de tilsyneladende problemer. I marts 2024 fulgtes dette op med to beslutningsforslag fra DF, dels om en grundig manuel gennemgang af alle § 216-domme afsagt med udgangspunkt i samtykkeloven, dels om en undersøgelse af falske anmeldelser – for at råde bod på, at der synes at være uklarhed i den måde, tallene beregnes på i dag, hvis man spørger fx politiet selv, og dels fordi den seneste undersøgelse af falske anmeldelser ligger helt tilbage i 2009.

- Endelig bør nævnes den oplysning ude i skole- og uddannelsessystemet, som foreningen er begyndt at varetage. Både foreningens formand og foreningen samlet set har været ude flere gange og holde foredrag og workshops om samtykkeloven og dens konsekvenser for ikke mindst retssikkerheden. Et emne, der er markant underbelyst ude i uddannelsessystemet, fordi tidsånden alene synes at lægge vægt på den side af sagen, der har med pigers og kvinders retsfølelse at gøre. Foreningen afholder sig her fra at "puste yderligere til bålet", og bestræber sig på sagligt og nøgternt at oplyse om vigtigheden af begge perspektiver. Senest var en hel flok medlemmer fra foreningen ude på Egedal Gymnasium og holde oplæg og workshop om samtykkeloven. Såvel skolens ledelse som de deltagende lærere var ovenud tilfredse med vores indsats, hvilket tilbagemeldingerne også vidner om. Der havde dog være "klager" fra visse elever, som mente, at det tilsyneladende slet ikke skulle italesættes, hvad samtykkeloven strafferetsligt set går ud på. Såvel arrangører som ledelse bakkede dog op om foreningens arbejde og fremhævede netop den afbalancerede tilgang, vi havde udvist. Episoden viser dog, hvor betændt og politiseret hele området er blevet, og hvor svært det er at komme igennem med blot almindelig, saglig og nøgtern oplysning – fx om at det står meget uklart i loven, hvad der overhovedet skal forstås ved samtykke, og at det kan koste op til 8 års ubetinget fængsel, hvis dommerne mener der ikke er indhentet samtykke på den rette måde. Hvorfor over 50 procent af de unge mænd mellem 16 og 20 år da også ifølge en ny undersøgelse er bange for at blive falsk anklaget. Alene dette burde vække til kæmpestor bekymring.

- Til allersidst skal nævnes det arbejde med fundraising, som en arbejdsgruppe i foreningen står for, og som allerede har ført til flere succeser. For det første har foreningen fået tildelt mødelokale gennem Frederiksberg Kommune, foreningens hjemsted, i Stormly, der hører under Ældresagen. Det er vi selvfølgelig meget taknemmelige over. Det samme er vi over den bevilling, som Den Berlingske Fond har tildelt foreningen til et af de kommende store satsninger, projektet "Kom styrket igennem", der skal hjælpe især de unge drenge og mænd, som har været retsforfulgt og dømt i påstand-mod-påstand-sager. Der tilbagestår dog at få visse formaliteter på plads, inden tildelingen endeligt kan godkendes.

Også andre indsatser kunne nævnes. For eksempel skal man ikke glemme, at foreningen på det rent menneskelige plan har betydet uhyre meget for mange mennesker, der nu har et sted at gå

hen, når de er blevet udsat for det, de selv opfatter som et retsstatsstridigt overgreb pga. samtykkeloven. Disse mennesker opsøger i stadig stigende grad foreningen, som forsøger at hjælpe med pårørendesamtale, besøg hos de indsatte i fængslerne, og i det hele taget forskellige råd angående disse retsprocesser og domme og afsoningsforløb. Som et af de nye medlemmer, der er kommet til i det forløbne år, og som selv er pårørende til en samtykkedømt, udtrykker det, har foreningen været en "lifesaver" for familien. Vores indtryk er, at det gælder de fleste, som foreningen er kommet i berøring med gennem sit arbejde.

Planerne for det kommende år

I det kommende år er det meningen, foreningen skal følge op på og videreføre det arbejde, der er sat godt i gang i Ord Mod Ords første leveår.

- Håbet er, at debatten om samtykkeloven i løbet af 2024 intensiveres, så det kan lægge et endnu større pres på de politiske lovgivere på Christiansborg. Her har foreningen ambitioner om at nå længere ud med sine budskaber og sin oplysning om den konkrete virkelighed, der gemmer sig bag samtykkesagerne, og som størstedelen af den danske befolkning er holdt i uvidenhed om, fordi de store medier indtil videre har valgt fuldstændig at lægge låg på debatten – bl.a. initieret af flere af journalisternes egne organisationer, der direkte har opfordret til at man dropper det klassiske krav om tilstræbt objektiv og kritisk journalistik og i stedet laver ren kampagnejounalistik, der kun skal fortælle de "positive" historier om samtykkeloven, som understøtter rigtigheden og legitimiteten i denne. Resultatet er, at "hr. og fru Danmark" som regel først opdager de negative konsekvenser, når de rammer dem selv. Her er chokket til gengæld også så stort, at ellers lovlydige og regelrette samfundsborger entydigt erklærer, at de efter deres oplevelse med samtykkeloven i funktion fuldstændig har mistet tillid til myndighederne og til retssystemet. Hvilket er endnu en af de uheldige konsekvenser, samtykkeloven har haft, eftersom samfundets sammenhængskraft selvsagt forsvinder, hvis den almindelige befolknings tiltro til politi og retsvæsen udfordres. Af samme grund er det foreningens ambition også at forsøge at nå ud til nogle af de større tabloid-medier, eksempelvis B.T.

- Medvirkende til at få udbredt foreningens budskab vil forhåbentlig være Folkemødet i juni på Bornholm, hvor Ord Mod Ord i samarbejde med andre mindre foreninger med lignende kritiske agendaer – så som Trykkefrihedsselskabet og Dansk Regnbueråd – har taget initiativ til teltet med navnet "Det mindste telt – de største emner". På Folkemødet vil foreningen stå for tre selvstændige paneldebatter – herunder en med deltagelse af Dina Myrup Raabjerg, Mette Thiesen og Julie Stage. Desuden vil foreningens formand sammen med formændene for de andre foreninger deltage i et fælles panel om de mere overordnede, tidstypiske problemstillinger bagved de mere specifikke emner som samtykkeloven.

- I vores arbejde for at få udbredt foreningens agendaer, vil vi ligeledes satse på at få intensiveret og kvalificereret vores kommunikation på de sociale medier. Vi vil gerne i endnu højere grad gå i debat med samtykkeaktivisterne, sådan at deres problematiske påstande bliver konfronteret og ikke får lov at stå uimodsagt, som det alt for ofte sker i de store medier. Man kan finder os på Instagram, Facebook og TikTok under navnet ordmodord. Man er selvfølgelig også altid mere end velkommen til at sende os link på

Messenger eller Instagram, hvis man tænker, at noget er vigtigt for os at vide – eller blot har behov for at dele sine bekymringer og tanker med os. I 2024 stræber vi også efter at få oprettet en konto på X (det gamle Twitter) samt på LinkedIn, sådan at vi kan agere på alle de væsentligste sociale platforme. Vi har flere i foreningen, der følger intensivt med på de forskellige platforme – på den måde, er vi på forkant med de udtalelser og tiltag, der berører samtykkeloven her.

- Det er som sagt også planen, at *Med lov skal land nedbrydes* følges op af *Med lov skal land nedbrydes 2* primo 2025. Dette arbejde, der er lavet på et kvalitativt metodisk grundlag, hvor det er den enkelt sag og den enkelte dømtes historie, der foldes ud i dybden og bredden, skal ses som et vigtigt supplement til det kvantitative arbejde, som fx laves af juristerne for at påvise problemerne ved samtykkeloven. Der er mennesker, hvis liv bliver ødelagt, bag alle tallene. Det har bøgerne til formål at vise. Ligesom de har til formål at udgøre et vigtigt dokumentationsmateriale, når historien om denne periode i dansk retspolitik engang skal skrives. (I forlængelse heraf er det i øvrigt også planen, at bøgerne skal gøres tilgængelige i lydbogsformat).

- Desuden skal der fortsat arbejdes med at lægge pres på politikerne. Med hensyn til arbejdet for at påvirke det politiske niveau til at tage samtykkeloven op til revision og få set de retsprocedurer, der følger i dens kølvand, grundigt igennem med henblik på revision, arbejder flere medlemmer af foreningen p.t. tæt sammen med DF, som er det parti på Christiansborg, der indtil videre har ydet den største indsats for at få undersøgt, om retssikkerheden undermineres i denne type sager – og hvis den gør, da stille forslag om at få loven ændret, så der igen kommer balance mellem de påstået forurettedes krav på at få deres retsfølelse tilgodeset – og de anklagede og eventuelt tiltaltes lige så berettigede krav på at få deres retssikkerhed tilgodeset.

- Fundraising vil ligeledes stå højt på prioriteringslisten det kommende år. Der er dels nogle store statslige og kommunale bevillinger, der skal søges, dels skal arbejdet med at søge private fonde intensiveres og udbygges. Det mest færdige projekt, der lige nu søges støtte til, er "Kom styrket igennem". Projektet, som også omfatter deltagerscreening, målsætninger og evalueringer, realiseres i et tæt samarbejde med en ekstern facilitator med stor professionel erfaring i at arbejde med især yngre drenge og mænd ved hjælp af en kombination af psykoterapi og sport. Resten af arbejdet med projektet vil blive varetaget af en arbejdsgruppe af frivillige fra foreningen, som også vil bestræbe sig på at få inddraget Frederiksberg Kommune. Projektet påbegyndes, under forudsætning af at økonomien er i orden, når foreningen har 6-8 deltagere tilmeldt. Blandt de drenge og mænd, der allerede har været tiltalt eller er blevet dømt efter samtykkeloven – som oftest ganske almindelige drenge og mænd under uddannelse og/eller i arbejde, der aldrig tidligere har været i kontakt med politi eller retsvæsen – kan vi se, at overgangen fra fængsel til løsladelse i sig selv kan være en meget hård hurdle at komme hen over. Flere af dem kæmper med PTSD, angst og vrede over den uretfærdighed, de føler, de er blevet udsat for. Specielt for de yngre mænd og drenge kan oplevelsen være traumatiserende og sætte negative spor i psyke og sind. For at imødegå det og hjælpe dem tilbage til at kunne bidrage konstruktivt både til genopbygning af deres eget liv og til at påtage sig et ansvar for det fælles samfund

har en gruppe frivillige i regi af foreningen udviklet ideen til dette pilotprojekt, der kan afprøve et forløb, som gerne skal være med til at gøre overgangen for drengene og mændene lettere at håndtere – ja, måske endda medvirke til, at de kommer styrket igennem fængselsdommen. Derudover skal vi også forsøge at rejse penge til bl.a. bogudgivelse og folkemødedeltagelse.

- Endelig er der de fortsatte regelmæssige møder i foreningen. Ud over de forskellige projekter fortsætter foreningens frivillige efter planen således med at mødes ca. hver 14. dag i foreningens faste lokaler. Her holder vi vores møder, deler viden og planlægger nye tiltag. Lige som vi deler erfaringer og oplevelser, der har med samtykkeloven og dens virkning at gøre. Herunder den smerte og vrede, som samtykkeloven har forårsaget hos de berørte familier. Det skal understreges, at vi alle arbejder alle frivilligt og ulønnet. Det gælder også for de medlemmer, der altid sørger for at mødelokalet er låst op og funktionelt, når der skal holdes møde, samt at der er stole, drikkevarer etc. Der er fuldstændig fortrolighed og tavshedspligt omkring disse møder og den lukkede FB-gruppe.

Da foreningens arbejdsopgaver konstant vokser og dækker stadig større områder, har den nuværende bestyrelse udfærdiget og vedtaget en forretningsorden og en organisationsplan, hvor der bliver sat nogle overordnede rammer op, som alle medlemmer og arbejdsgrupper skal forholde sig til og holde sig indenfor, når de udfører opgaver og arbejde i foreningens regi. Det er noget, der har manglet, men nu er det altså på plads. Blandt andet takket være det store administrative arbejde, som løbende må og skal gøres, og som – igen – frivillige og ulønnede kræfter sørger for bliver gjort.

Afslutning

Bestyrelsen vil gerne benytte lejligheden her i dag til takke foreningens medlemmer for jeres støtte og jeres tilkendegivelse om støtte til vores fælles sag. En særlig tak skal lyde til foreningens frivillige for den utrættelige og kæmpestore indsats, I alle har ydet i 2023. Uden jer var vi aldrig kommet så langt, som vi faktisk er.

Desuden vil jeg på foreningens vegne gerne byde nye medlemmer velkommen. Vi har igennem 2023 og 2024 haft en jævn tilgang af nye medlemmer, der ønsker at støtte vores sag. Det er vi yderst taknemmelige for. Det giver os økonomi til at drive foreningen frem mod vores fælles mål og dette med en gennemslagskraft, der bliver større og stærkere, jo flere medlemmer vi er i foreningen.

Medlemmernes stadige tilstrømning vidner om, at der i høj grad er brug for vores arbejde med at få ændret samtykkeloven og få genskabt civiliserede retstilstande i Danmark, når det gælder § 216-sager. Sådan at ingen – ej heller inden for et så mineret og politiseret område som dette – kan blive straffet med op til flere års fængsel alene på udokumenterede påstande, følelser og tilfældige mavefornemmelser. Det siger sig selv, at det kan vi simpelthen ikke kan leve med. Derfor fortsætter vi hellere end gerne arbejdet.

Med tak for et foreløbig godt samarbejde til alle, der har indtil nu været med til at løfte opgaven!